



Vastaus valtuutettu Kimmo Kiljusen ja usean muun valtuutetun aloitteeseen seniorineuvolan resurssien vahvistamiseksi

VD/10010/00.02.00.03/2014
JTS/AA/KA-L/LL

Valtuutettu Kimmo Kiljunen ja 22 muuta valtuutettua tekivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen aloitteen:

"Vantaan seniorineuvolatyön tavoitteena on auttaa ikääntynyttä edistämään omaa hyvinvointiaan ja terveyttään, jotta kotona asuminen onnistuisi mahdollisimman pitkään. Seniorineuvolan vastaanotolla tai kotikäynnillä arvioidaan 75 vuotta täyttävien ja omaishoitajien fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja kognitiivinen toimintakyky. Kutsut hyvinvointitapaamisiin lähetetään seniorineuvolasta, ja ne ovat vapaaehtoisia ja maksuttomia.

Seniorineuvolatyön haasteena on jatkuvasti kasvava 75-vuotiaiden määrä Vantaalla, vuonna 2014 heitä oli jo lähes 1300 ihmistä. Keskimääräisen eliniän kasvun myötä myös omaishoitajien joukko kasvaa, vuonna 2014 heitä on noin 400 yli 65-vuotiaasta.

75 vuoden iän jälkeen luontainen toimintakykymme alkaa heikentyä. On tärkeää havaita varhaisessa vaiheessa terveyttä uhkaavat tekijät, jolloin niihin puuttuminen ennaltaehkäisee ja vähentää raskaimpien palvelujen käyttöä tulevaisuudessa sekä tukee itsenäistä kotona selviytymistä.

Omaishoitajan työ on usein uuvuttavaa ja oman terveyden vaaliminen saattaa jäädä toissijaiseksi. Heillä onkin todettu olevan heikompi fyysinen terveys kuin muilla samanikäisillä. Seniorineuvolassa tarjotaan vuosittain terveystarkastus yli 65-vuotiaille omaishoitajille. Hyvinvointitapaamisessa kartoitetaan kokonaisvaltaisesti omaishoitajan kunto, mikä edesauttaa hänen jaksamistaan.

Seniorineuvolan työhön on resursoitu syksystä 2012 vain yksi henkilö, aikaisemmin kahden ja sosiaali- ja terveyslautakunnan 16.5.2011 ehdottaman kolmen sijasta. Yhden työntekijän voimin seniorineuvolan työ on haavoittuvaa. Vantaan kaupunki on myös maantieteellisesti laaja, jolloin kotikäyntien toteuttaminen vie aikaa.

Näistä syistä johtuen vuosina 2013-14 seniorineuvolan vastaanotolle on pystytty kutsumaan ainoastaan Hakunilan alueella sekä Korsossa ja Koivukylässä asuvat 75-vuotiaat. Näin ollen eri puolilla Vantaata asuvat ikäihmiset ovat eriarvoisessa asemassa. Myös omaishoitajien vuosittaiset kutsut koko Vantaalla ovat vuoden 2014 osalta vielä kesken.

Jotta Seniorineuvola kohtelisi yhdenvertaisesti kaikkia vantaalaisia 75-vuotiaita ja omaishoitajia, tulisi työntekijöiden määrää lisätä ainakin kolmeen, kuten sosiaali- ja terveyslautakunta päätöksessään edellytti. Tämä ei välttämättä tarkoita uusia investointeja henkilöresursseihin. Seniorineuvolan työn jatkuminen voidaan varmistaa myös olemassa olevia voimavaroja ja työnjakoja kehittämällä.

Allekirjoittanut ehdottaa, että Vantaan vuoden 2015 budjetissa varmistetaan seniorineuvolan työn jatkuvuus ja sen ulottaminen koskemaan kaikkia vantaalaisia 75 vuotta täyttäviä, kuten aikaisemmin on jo toimittu."

Kaupunginvaltuusto 17.11.2014 § 15

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää se kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Aloitteessa nostetaan esille huoli seniorineuvolassa 75 vuotta täyttäneille kuntalaisille ja omaishoitajille tarjottavan tuen riittävytydestä ja tasapuolisesta kohdentumisesta. Aloitteessa ehdotetaan vuoden 2015 budjettiin resurssien vahvistamista, jotta voidaan turvata työn jatkuvuus ja kohdentaa palvelu kaikille 75 vuotta täyttäneille vantaalaisille. Aloitteessa nostetaan esille seniorineuvolassa toteutettavien hyvinvointitapaamisten merkitys osana ennaltaehkäisevien palvelujen kokonaisuutta.



Seniorineuvolassa tehdyt muutokset

Sosiaali- ja terveyslautakunnan vuoden 2011 päätöksen mukaan tavoitteena oli saada seniorineuvolaan 3 työntekijää. Työtä teki aluksi työpari, kuntoutuksen ohjaaja ja terveydenhoitaja. Samanaikaisesti oli alettu jo kehittämään muistikoordinaattoritoimintaa, jonka tarpeellisuus ja vaikuttavuus oli nopeasti todennettavissa. Muistikoordinaattoritoiminta kytkettiin osaksi seniorineuvolan toimintaa. Muistikoordinaattoreita on palkattu lisää mm. kohdentamalla toisen seniorineuvolan työntekijän resurssivaraus tähän toimintaan. Tällä hetkellä seniorineuvolassa on 6 sairaanhoitajan vakanssia, jotka on kohdennettu muistikoordinaattoritoimintaan. Omaishoitoperheiden tukeminen on yksi heidän työnsä painopistealue. Seniorineuvolassa on lisäksi 1 kuntoutuksen ohjaaja, joka tekee aloitteessa kuvattuja tehtäviä ja työpanos on kohdennettu koko Vantaan omaishoitajille ja Itä-Vantaan 75 vuotta täyttäneille.

Ennaltaehkäisevien palvelujen kehittäminen

Vantaan vanhus- ja vammaispalveluissa on meneillään uudistus, jonka avulla vahvistetaan ja kehitetään ikääntyvien ennaltaehkäiseviä palveluja. Kaste -rahoitteisessa IKÄPALO -hankkeessa on luotu ikääntyneen väestön keskitetyn neuvonnan ja palveluohjauksen toimintamalli. Toimintamallia on pilotoitu Länsi-Vantaalla 8.4.2014 alkaen. Parhaillaan valmistellaan asiakasohjausyksikön toiminnan vakinaistamisesta Länsi-Vantaalla ja laajentamisesta Itä-Vantaalle vuoden 2015 aikana. Tästä kokonaisuudesta käytetään nimitystä asiakasohjausyksikön käyttöönottopilotti. Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää asiasta 16.12.2014 talousarvion 2015 käyttösunnitelman yhteydessä.

Asiakasohjausyksikön toiminnalla pyritään keventämään palvelurakennetta, sujuvoittamaan asiakkaan palvelujen saamista sekä koordinoimaan asiakkaan palvelujen kokonaisuutta. Toiminnan tavoitteena on, että kuntalainen saa laaja-alaisen neuvonnan, palveluohjauksen ja palvelutarpeidensa selvittelyn yhdestä yksiköstä. Palveluohjaus vaihtelee puhelimesta annettavasta ohjauksesta pitkäkestoiseen vierellä kulkemiseen ja palvelujen koordinointiin asiakkaan henkilökohtaisena vastuutyöntekijänä. Toiminnassa kehitetään työmuotoja, joilla tavoitetaan haurastuvat ikäihmiset. Terveysasemien, kuntoutuksen, sosiaalipalvelujen sekä hyvinvointialan yritysten ja yhteisöjen kanssa tehdään verkostoyhteistyötä.

Seniorineuvolan toiminta siirtyy vuonna 2015 osaksi asiakasohjausyksikön toimintaa. Seniorineuvolan kotihoidon ohjaaja ja seniorineuvolan henkilökuntaan kuuluvat 6 muistikoordinaattoria siirtyvät asiakasohjausyksikön työntekijöiksi. Muita asiakasohjausyksikköön siirrettäviä palveluja ja toimintoja ovat mm. omaishoidon tuki, gerontologinen sosiaalityö, vanhusten päivätoiminta sekä hoidon järjestely- ja konsultaatiotiimi Konsti. Näin seniorineuvolatyö vahvistuu merkittävästi.

Omaishoitoperheiden tukeminen

Omaishoitoperheiden hyvinvoinnin edistäminen on yksi asiakasohjausyksikön toiminnan painopistealue. Omaishoitoperheen ympärillä työskentelevään verkostoon kuuluvat mm. seniorineuvola, kuntouttava päivätoiminta, hoidettavan sijaishoitoa tarjoavat lyhytaikaishoidon osastot, sosiaalityö, omaishoidon tukeen kuuluvat erilaiset kotihoidon perus- ja tukipalvelut sekä järjestöistä erityisesti POLLI ry (pääkaupunkiseudulla toimiva omaishoitajien järjestö). Nämä tahot tekevät entistä tiiviimpää yhteistyötä, jotta työnjako saadaan sujuvaksi, työn päällekkäisyys vältetään ja pystytään ennakoimaan omaishoitoperheen tilanteessa tapahtuvia muutoksia. Yhteistyötä yksityisten hyvinvointipalvelujen tuottajien kanssa on tiivistetty ja asiakkaita ohjataan käyttämään mm. hoiva-asumisen palveluseteliä yhtenä hoidettavan sijaishoidon vaihtoehtona. Ohjaukseen ja neuvontaan kuuluu myös opastus kotitalousvähennyksen saamiseksi, jos asiakas haluaa käyttää yksityisiä kodinhoitopalveluja.

Resursseja suunnataan ennaltaehkäiseviin palveluihin



Asiakasohjausyksikköön ollaan KS 2015 mukaisesti perustamassa neljä uutta vakanssia. Yksikön henkilöstömäärä on vuoden 2015 alussa 25 työntekijää. Laajenevan toiminnan henkilöstömäärä tarkentuu käyttöönottopilotin aikana.

Vanhuspalvelulain velvoitteiden mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa panostetaan ennaltaehkäisevään työhön kohdentamalla resursseja uudella tavalla. Seniorineuvolan resursseja on lisätty tavoitteellisesti ja suunnattu muistisairaitten kotona asumisen tukemiseen. Uuden asiakasohjausyksikön avulla vahvistetaan ennakkoivaa työtä ja käytetään moniammatillisia resursseja tehokkaammin ja tuottavammin, mikä vahvistaa vantaalaista seniorineuvolatyötä.

Kaupunginhallitus 15.12.2014 § 26

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutettu Kimmo Kiljuselle ja usealle muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

palvelupäällikkö Anna-Liisa Korhonen, puh. 09 8392 3831

päällikkö Anne Aaltio, puh. 09 8392 3672, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi